



Raguenoviny

Zpravodaj č. 2

Sobota 17. 5. 2025

Divadelní festival **BEZ ZBYTEČNEJCH ŘEČÍ**

Český FEMAD

Jak se dělá Český FEMAD aneb Pište Robertovi!

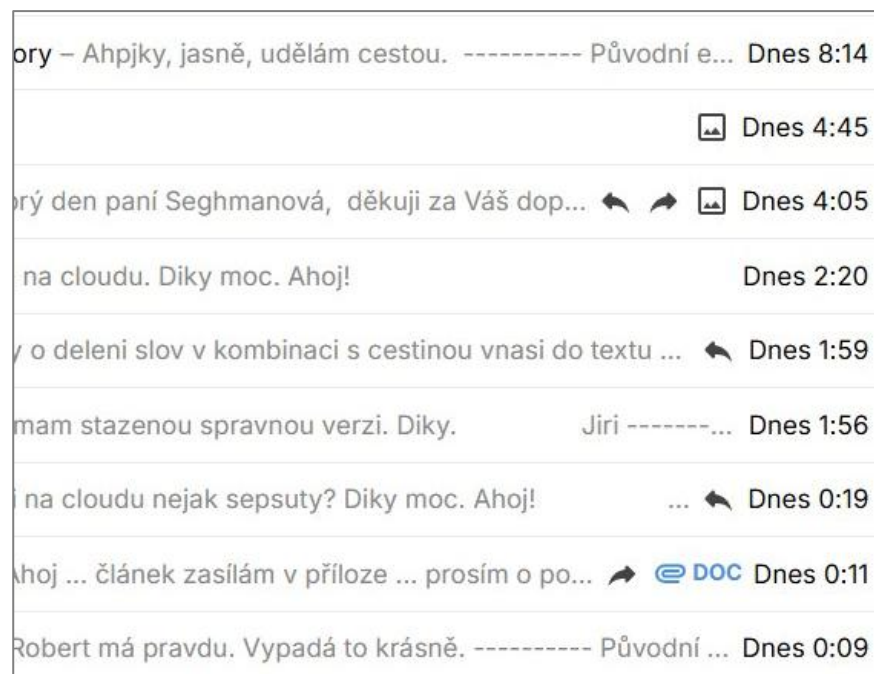
Příprava festivalu byla intenzivní. E-maily plné informací, lásky k divadlu a pasivní agresivity lítaly mezi Plzní a zbytkem světa. Zde malá ochutnávka...

Den minus 17, Robert redakci: „Myslím, že v otázce pozornosti máte jisté nedostatky. Včera jsem vám psal, že posílám platné propozice. Zapomněl jsem je přiložit, a nikdo z vás mne nez.egal!!!“

Den minus 16, Míša Robertovi: „Roberte, myslím, že to nemusíš ani dočíst, nemáš-li čas, Ty už ses vyslovil, že nikam nic nahrávat nebudeš.“

Den minus 14, Robert redakci: „Vzhledem k tomu, že nemám lektory, nemám ani nic od lektorů. A být souborem, nebyl bych nejšťastnější, kdyby mne stále někdo otravoval. Dám Wendy echo, až je přestanu otravovat já. Ju?“

Den minus 13, Míša Robertovi: „Nečerti se. Připiš si to prostě do seznamu toho, co nám máš ještě poslat, AŽ TO BUDEŠ MÍT.“



Den minus 11, Míša redakci: „Robert mě požádal o aktuální seznam úkolů. Napsala jsem: Jak s logem města, lektorský sbor, kontakty na ně a jejich inscenace, lektori seminářů, info o inspirativním představení, prostory a časy všeho kolem (besedy, obědy, ...), úvodníky do Raguenovin. Napadá vás ještě něco?“

Den minus 8, Robert redakci: „Posílám snad naposledy upravený program, harmonogram a jídelníček.“

Den minus 6, Míša redakci: „Přátelé, prosím o kontrolu. Brožuru finišujeme (jen nemáme lektory seminářů, diváckou adresu u *Ani spolu, ani bez sebe* a řešíme jedno slůvko v anotaci inscenace se souborem Li-Di).“ O 5 minut později, zbytek redakce: „Ahoj, to slůvko už je potvrzené, soubor na něm trvá.“

Den minus 5, Míša Robertovi: „Budou Raguenoviny opět A5, nebo letos A4? Je to důležité pro sazbu, už začínáme pracovat na 1. čísle. Tiskárnu budeme mít a logo Plzně tedy zůstává nebo ne?“ O 5 minut později, zbytek redakce: „Loni byly Raguenoviny A4.“

Den minus 4, Robert všem: „Seřídme si čas, přátelé... Články nemáme od (*cenzurováno*). Je to tak správně? Abych zítra urgoval zločince z našich řad...“

Den minus 2, Míša redakci: „Bude někdy konec?“

Den minus 1, redakce Míše: „Ahoj Míšo, bude někdy konec? ANO, už je! Brožura může do tisku.“ O dvacet minut později, Robert redakci: „Zítra změna programu. *Dospělé dítě* nepřijede. Bude *Přeplněné prázdno*. Jak jste schopni to redakčně pokrýt?“

Den 0. Bez korespondence, zprávy ústně. Články dodány. Nesmíme parkovat ve dvoře, jen přijet, vyložit dekoraci, a okamžitě odjet. Zakoupena tiskárna, do pozdní noci odmítá poslušnost. Pokud tohle čtete na papíře, probírala se.



Redakční radost z probuzení tiskárny

V e-mailové složce FEMAD Plzeň mám 118 uložených e-mailů. A to festival Bez zbytečných řečí teprve začíná...

(Rich)



Tennessee Williams: Kočka na rozpálené plechové střeše

Tyjátr, Horažďovice

Premiéra: 19. 2. 2025, režie: Karel Šťastný

RECENZE

Petra Richter Kohutová



Nesouvislé mňouky mňouk pro horažďovické

Festival Bez zbytečných řečí – Český FEMAD 2025 zahájila **Kočka na rozpálené plechové střeše** Tennesseeho Williamse v podání horažďovického Tyjátru. Předtím se inscenace prezentovala na Horažďovické perle, kde získala množství cen. Klasika moderního dramatu, ověřená v roce 1955 Pulitzerovou cenou, byla inscenována mnohokrát profesionály, na amatérském jevišti jsem ji prozatím neviděla. A nelze se divit – je velmi těžké najít herce a herečky, kteří/ které by beze zbytku zahráli/zahrály postavy s tak intenzivními vnitřními vášněmi a výrazným vývojovým obloukem (byť často končí tam, kde začaly). A ještě těžší je po sedmdesáti letech najít fungující inscenační klíč...



V prvním ohledu jsou na tom horažďovičtí dobře. Lenka Kůsová zvládla v minulosti i role, na kterých si mnohé profesionálky lámou vaz (například Annu Kareninu) – a její Maggie je kočka ve všech možných smyslech toho slova. (Omlouvám se za banalitu poslední věty – ale je pravdivá!). Robert Kunesch má v sobě přesně tu dávku buranství, šovinismu a bezbrannosti, kterou postava otce potřebuje. Lucie Listopadová zvládá lavírování mezi milující ženou a matkou a samicí lačnou majetku.

Horažďovickou *Kočku* jsem absolvovala již jednou, a to v Nučicích. Po představení pro režijní školu ADA následovala rozprava, vzpomínaná i zde na BZŘ. Padlo tam doporučení hercům zbavit se obecnosti a zkonkretizovat některé motivy

(sousedství z titulu opakováno bez nuancí příliš často a bez diferenciací), dialogy gradovat (příliš mnoho slov – hercova smrt). Je třeba lépe pracovat se scénografií (škoda přesného, leč nevyužitého horizontu – a pozor na kostýmy, které s ním v určitém světle splývají), lépe pracovat se zvukovými motivy ohňostroje a bouřky...



Po zhlédnutí plzeňského představení mám pocit, že zásadní problém odhaluje již začátek. Samozřejmě nemám na mysli obraz raněného nahého muže procházejícího očistou, ten v divákovi vzbuzuje spíše naděje... Problematický je velký úvodní monolog. Lenka Kůsová v roli Maggie suverénně vyjmenuje všechna fakta. Oslava pětadesátin, na smrt nemocný otec, jemuž to zatím neřekli, snaha přimět k sexu popíjejícího manžela, touha po dítěti, záměr obhájit nárok na dědictví... Jsme uvedeni do děje – ale nikoli do situace. Všechno má stejnou důležitost, vše zůstává v obecné rovině, nečtu, co je pro ni nejdůležitější. Chápu záměr: všechno si říkáme s úsměvem, i ty nejstrašnější věci, neukážeme slabost, neukážeme bolest. Jenomže tato premisa (a pozor, nevím, je-li správná) jako by se odrážela v celé hře. Jako by se horažďovičtí tak úporně soustředili, aby z Williamsova dramatu neudělali hysterickou tragédii, až zůstali příliš civilní, ulámali hroty situacím a zbavili hru toho, co je na Williamsovi nejzajímavější – konfliktů a vášně. Škoda, že nepracují s humorem, který v *Kočce* nepochybně je. Škoda, že nepracují s tichem a pauzami.

Vnímala jsem, že horažďovičtí jsou velmi ztrémovaní (alespoň množství neologismů na to ukazovalo – zejména „popovídat se simenem“ se zapíše do dějin femadčáckých přeřeků). Kvitovala jsem, že tvůrci zapracovali na proměnách smyslu fráze o kočce na rozpálené plechové střeše. Že hra je koncentrovanější a herecky vyrovnanější. A ano – komorní prostor jí sluší.

(Rich)

Beseda v kruhu

Kočka v kruhu

Robert Kunesch v kostýmu Ragueneaua delegoval Jiřího Jahodu, který předem rozdělil čas vyhrazený besedě: po 3 minutách pro Bílého a Černého muže, 5 minut dramaturgie, 5 minut výprava, 4 minuty hudba a zvuk, po 15 minutách režie a herectví.

Bílá paní: Úžasný byl důraz na rozporuplnost postav a vysoké nároky na herecké výkony. Také uchopení prostoru. Scéna a kostýmy vypovídají o bohatství rodiny. Téma homosexuality je stále aktuální. Herecké výkony se posunuly k lepšímu. Možná to bylo prostorem.

Černá paní viděla problém ve spolupráci režiséra s herci – herci jsou ve jménu temporytmu přerežírováni a ne vždy dokážou postavu autenticky uhrát. Zvolena cesta sarkasmu a klidu. Problematické byly promluvy do diváků skrze světelný rám. A také rozpor mezi tím, jestli se držíme realismu nebo... (došel čas). Později: Je extrémně těžké vyvážit choreografii s prostorem pro autenticitu herců. Díky, že to vyšlo aspoň takhle.



Bílý a Černý "muž" na Besedě v kruhu k inscenaci Kočka na rozpálené plechové střeše

Soubor: Přibližně polovina textu a některé postavy skončily ve škrtu. Chtěli jsme, aby divákům téma připadalo aktuální. S tématem homosexuality společnost srovnaná není. Vycházeli jsme z osobních zkušeností. Společenské reakce mají k těm z padesátých let blíže, než bychom čekali. Nicméně to není hlavní téma, tím jsou narušené vztahy, rodinná tajemství a pokrytectví.

Wendy Melíšková dodala, že malé jeviště je pro tuto inscenaci lepší.

Režisér Karel Šťastný vysvětlil světelný rám jako hranici „obrazovky“, z níž není úniku. Důležitý je pocit dusna. Skleničky a lahve na forbíně jsou oltářem, středobodem Brickova života.

Režisér zvolil jednoduchou metodu: je nutné, aby situaci rozuměli herci. Středobodem je postel. Sexuální život Bricka a Maggie je věc veřejná.

Jiří Jahoda řešil těžkou přenosnost sociální situace z USA do Čech.

Proč tato hra? Karel Šťastný si splnil sen díky tomu, že má dobré obsazení. Loňská sezóna byla finančně úspěšná, tak si mohli dovolit zaplatit toto drama. Horažďovičtí pracují na divácích, aby nechodili jen na komedie.

Po debatě o mobilu a berli vznesl Jirka Jahoda názor, že Brick je jednou z nejtěžších mužských postav světové dramatiky vůbec.



Protagonisté a režisér (vpravo) na Besedě ke Kočce

Šestnáctiletí svěřenci Jiřiny Lhotské na dotaz, jak hra dopadne, odpověděli: „Budou mít dítě, převezmou majetky, budou žít... ale to je blbost. Tak to nejde. Bud' se Brick uchlastá nebo něco udělá, ale takhle to prostě nezůstane.“ Soubor: Dělali jsme si anketu mezi rodinou a přáteli. Vyšlo velké množství variant, jak to bude dál.

A Robert Kunesch na závěr: Kdyby se po každém představení takhle přemýšlelo, to by bylo na světě krásně...

(Rich)

Rozhovor

s režisérem a principálem Tyjátr Horažďovice Karlem Šťastným



Karle, jak dlouho Tyjátr Horažďovice aktivně funguje? A proč se jmenujete, jak se jmenujete?

Tyjátr právě v letošním roce slaví 180. výročí od svého založení a nepřetržitého působení, což znamená, že je nejstarším amatérským divadelním souborem v Plzeňském kraji. Samozřejmě za ty roky se měnily názvy i hlavičky, pod kterými se divadlo hrálo. Když se stal spolek samostatnou organizací, sami členové si zvolili návrhy názvu a společným hlasováním se rozhodli pro Tyjátr. Naše jméno znamená takový pomyslný návrat k podstatě komediantství.

V jakém “domácím” prostoru obvykle hrajete?

Horažďovické jeviště je poměrně velké, hrajeme v kukátkovém prostoru 8 x 8 m. Bohužel se jedná o kulturní dům, kde je jeviště poměrně vysoko a hlediště pro svou víceúčelovost bez elevace. Ale své inscenace realizujeme tak, aby žádný divák i v poslední řadě nebyl o nic ochuzen. A kde se nám hrálo nejlépe? Zrovna tady v Jonáši se hraje moc hezky. Krásné jeviště, na které se rádi vracíme, mají také například v Sokolově.

Kolikátá to dnes byla repríza?

Devátá.

Dokážete popsat vaši inscenaci jednou větou?

Rodinné vztahy bez vztahů, ze kterých na povrch vyplouvají bolestivé pravdy a lži zakryté strachem ze smrti či života samotného.

S čím máte Plzeň spojenou? Ať už osobně či přímo se souborem.

Plzeň je naše krajské město, takže ji známe dobře a často se do ní všichni vracíme.

Co máte rádi (v souboru/v divadle/v životě) “bez zbytečných řečí”?

V divadle určitě zkoušení. Není nic horšího, než když se uprostřed zkoušky herci “zakecají” na úplně jiné téma nebo když z principu odporují nápadům režie. Ale tak to mám rád i v životě - nesnáším zbytečné řeči při jakékoliv pracovní činnosti.

Bylo představení v divadle Jonáš něčím jiné?

Tak za prvý bylo zvláštní časem: ve čtyři hodiny

Diváci jedním slovem o Kočce na rozpálené plechové střeše

odpoledne jsme tohle představení ještě nehráli. Za druhé bylo zvláštní to, že ačkoliv jsme v tomto prostoru hráli už potřetí, tak to dneska bylo úplně jiný. Ten prostor kouzlil, nevíme jak, ale kouzlil, takže díky za něj.

Jak na vás působilo publikum?

Jako vnímavé. Většinu tvořili poučení divadelníci. To znamená, že ačkoliv přišli na drama, tak v tom našli nuance chvíl, kdy se můžou zasmát, což je v takovéhle hře fajn, takže se nám hrálo moc dobře.

Jak vám vyhovuje debata formou besedního kruhu? Byla pro vás něčím přínosná?

Je to sakra přínosná věc. Já zbožňuju veškerý debaty, obzvlášť s lidmi, který zajímá se o tom bavit. Jakýkoliv nápad, postřeh, věc, které mi někdo může říct, že tam zachytil, nebo mu chyběly, jsou pro mě jenom přínosné, abych s tím mohl dál pracovat... Pořád pracuju s tím, co slyším za kritiku, takže pro mě je to důležitá věc.

V rámci inspirace představením: Jak bojuješ ty proti pokrytectví?

Pokrytectví je zajímavá věc. Ten otec to tam říká, jasně, a je to moje věta: “Bez pokrytectví se nedá žít.” Ale v tom jednoduchým slova smyslu musíme zaujímat postoj ve společenském životě, kdy je nutný bejt pokrytec, protože ne vždy je pravda unesitelná a sdělitelná. Na druhou stranu jsem pověstný tím, že se nebojím jít proti tomuhle pravidlu, a když uznám za vhodný, a snažím se to často uznat za vhodný, tak se ho zbavuju a jednám bez přetvářky.

(wen)



Monika Nováková, Bety Minářů: Přeplněné prázdno

MonAmour, Mnich

Premiéra: 11. 1. 2025, režie: Bety Minářů

RECENZE

Jiřina Lhotská



Rozbitá písmena, rozbitý člověk, spousta věcí, krabic, prostě – přeplněné prázdno. A jedna výborná herečka.

A má na čem stavět. Scénář, který mapuje cestu z dětství do dospělosti jedné bolavé, uzavřené a ztracené duše, je napsán zručně a čitelně. Až na drobnost, která nedopatřením zůstala ve scénáři a po následných úpravách postrádala souvislost (kdo je Mirek?). Srozumitelně vede diváka vnitřním životem člověka, který se ztrácí sám v sobě. Herečka s přehledem zvládá různé polohy postavy, její

psychické problémy, je přesvědčivá ve vtipných střízích, kdy charakterizuje postavy, které její postavě vstoupily do života a ovlivnily ji. V souvislosti s velkou dávkou energie, kterou herečka oslovuje diváka, reaguje na něj, počítá s ním, si jen kladu otázku, jak ta samá bytost může mít v životě problém s komunikací. Bylo by pravděpodobně čitelnější, kdyby svou komunikaci se světem více soustředila na komunikaci s objekty, se kterými si lépe rozumí (jak se to podařilo v poslední třetině inscenace).

Ale především – příjemný divadelní zážitek, potěšení z autentického herectví, zároveň ale i zamyšlení nad světem, do kterého člověk většinou nemá možnost nahlédnout.

Jiřina Lhotská

Mgr. Jiřina Lhotská



Vystudovala režii na katedře dramaturgie DAMU v Praze. Pracovala jako pedagog katedry výchovné dramatiky DAMU. Přes třicet let vedla literárně-dramatický obor střídavě v ZUŠ v Mělníku, Neratovicích, Strakoniciích a Praze. V Kralupech nad Vltavou působila současně jako ředitelka ZUŠ. Vedla a režírovala řadu dětských a studentských divadelních souborů, jako režisérka spolupracuje s divadelním souborem *Scéna* v Kralupech nad Vltavou. Vede semináře, přednesové a divadelní dílny, zasedá v celostátních porotách recitačních a divadelních přehlídek a festivalů. Je členkou odborné rady pro *Dětské a Mladé divadlo* při NIPOS ARTAMA.

Vede semináře, přednesové a divadelní dílny, zasedá v celostátních porotách recitačních a divadelních přehlídek a festivalů. Je členkou odborné rady pro *Dětské a Mladé divadlo* při NIPOS ARTAMA.

Pozn. Redakce: Jiřina Lhotská byla patronkou inscenace Dospělé dítě, která na festivalu nakonec nebyla uvedena z důvodu nemoci v souboru. Úvod k náhradní inscenaci zpracovala Petra R. Kohutová a J. L. se ujala role patronky až na festivalu. Proto její medailon uvádíme až zde.

Beseda v kruhu

Kuse o Přeplněném prázdnou v kruhu

Bílá paní Stejskalová: Autorská hra. Dvě ženy. Aktuální témata – duševní choroby. Herečka sympatická a s velkou energií, umí navázat kontakt s divákem. 70 minut sama na scéně – zvládnutá herecká výzva. Práce s rekvizitou OK.

Černá paní Nová: Mám spoustu negativ na několika stránkách. Vztah k divákovi: proč se s ním komunikuje? Výprava málo rozehraná, s krabicemi se dá dělat více věcí. Proměny v jiné postavy bez jednotného principu. Retrospektivy nebyly... (vypršel čas).

Vyjádřen obdiv odvaze a schopnosti napsat vlastní scénář. Jak to Monika a Bety dělají?

Monika dělá hrubý nástřel, na zkouškách se ladí a pracuje se pořád, pořád, pořád... Nebojí se zbytečných řečí. Holky mají spoustu nápadů, ale málo z toho by vydalo na 40 minut na scéně. Tentokrát zkusily něco k zamyšlení. A příště asi zkusí něčí hotový text.

Bylo by lepší využít vše, co na scéně máte, nehrát jen se židlí a stolem, ale více pracovat s prostorem a konkrétně s krabicemi. Scéna musí pomáhat, zvláště když je na ní herec sám.

Hudba pouze vytváří komiku, škoda, že není využita více a jiným způsobem.



Monika Nováková v inscenaci Přeplněné prázdnou

Monika vysvětluje, že její vlastní texty se jí učí lépe než dialogy, protože spoléhá jen sama na sebe. Pochválila techniku, že zvučil a svítil poprvé, aniž by kus předtím viděl – a zvládl to bravurně.

Je to herecký koncert. Hlubokosklon.

Herečka dokáže vyvolávat emoce, a přitom nesklouzává k patosu. Je zdatná i v karikaturách, jsou dostatečně odlišené.

Otázka: co ta čokoláda? Ta, co ji balíte do bublinkové fólie? Ani chvilku jsem se nenudila.

Co s tím otevřeným koncem? A nebyl náhodou v Písku jiný?

Tři témata: Sběratel. Ten, co nic nedokončuje. Na další si nevzpomenu. Honíte moc zajíců, chce to koncentrovat.



Monika Nováková na Besedě v kruhu po svém představení

Ten konec je strašný. Celou dobu máme naději, a ona to na konci nedá! Ale není to krásné? Ta její fobie jí nakonec k něčemu je!

(Rich)

Rozhovor

s herečkou a spoluatorkou inscenace Monikou Novákovou

Moniko, na poslední chvíli jsi zaskočila za ochořelé Dospělé dítě DS Vojan Desná - Mladá haluz. Tentokrát dokonce bez režisérky Bety (Minářů). Není to ale váš první souborový záskok, že? Jak se cítíte v této pozici "zaskakovačů"? A co to všechno obnáší?

Zkraje přejeme děvčatům z DS Vojan brzké uzdravení. Myslím, že se už právem můžeme pyšnit titulem profesionálních zaskakovačů. Je to tím, že jsme malé uskupení, a jsme tak schopné operativněji reagovat na vzniklé programové výpadky. I tak to tentokrát nevyšlo na 100%, protože Bety bohužel čas nenašla. Velký dík tak patří klukům technikům, kteří se uvolili odzvučit a odsvítit inscenaci, kterou nikdy neviděli, a to vše podle scénářů, které se dotvořily dnes odpoledne. Divadlo je prostě plně výzev.



Z představení Přeplněné prázdko na Českém FEMADu 2025

V jakém “domácím” prostoru obvykle hrajete?

Jéje, to úplně asi nejde tak jednoduše odpovědět. Doma hrajeme hlavně bez techniky (bohužel), takže úplně neřešíme v jakém prostoru, jelikož se vejdemo skoro všude, jako si spíš užíváme kvalitní technické zázemí. Kdo nezažil, asi nepochopí..

Kolikátá to byla repríza?

Tak to vím naprosto přesně, byla to asi zhruba přibližně na 100% krásná desátá repríza.

Dokážeš popsat Vaši inscenaci jednou větou?

Je to takový miminko naše, sice možná ne dokonalý, ale určitě milovaný, a hořkosladce přeplněný.

Změnil se od loňského roku Váš vztah k Plzni?

Už vloni si nás Plzeň získala, a rozhodně neočekáváme změnu.

Co jste letos stihly (v souboru/v divadle/v životě) “bez zbytečných řečí”?

Spíš přemýšlím, jestli my vůbec něco bez zbytečnejch řečí umíme.

Bylo představení v divadle JoNáš něčím jiné? A vzhledem k vaší loňské účasti... můžete lehce porovnat hraní v Dialogu a v JoNášovi?

Tak bylo jiný v tom, že jsem neměla s sebou rýžu, neměla jsem s sebou Bety. To znamená, musel na funkci technika zaskočit Kuba, a já mu za to strašně moc děkuju, protože to zvládl bravurně. Na to, že to v životě neviděl. Bylo to i jiný v tom, že jsem tady měla poprvé svého muže jako nápovědu, že mi kryl záda, to bylo úplně úžasný. A bylo to i jiný v tom, že jsem poprvý hrála v divadelku JoNáš, a to bylo také skvělý.

Jak na vás pôsobilo publikum?

Publikum bylo úžasný, šlo se mnou od začátku. Je zajímavý, že já už některý diváky poznám po hlase, vid', a je to prostě skvělý. Užila jsem si to i právě díky těm zpětným vazbám.

Jak vám vyhovuje debata formou besedního kruhu? Byla pro vás něčím přínosná?

Něčím ano, ani nevíš, jak strašně moc. I proto, když Robert zavolal SOS, potřebujeme záskok, tak vlastně tohle byla samozřejmá pomoc kamarádovi. A navíc, ty debaty v kruhu jsou prostě úžasný, protože člověka to posune, může si z toho vzít spoustu podnětů, něco zakomponovat, něco si nechat na příště, prostě pracovat se sebou. O tom to je.

Otázka inspirována hrou: Máš nějaké trauma ze školy?

Vždycky jsem byla introvert, ač to nevypadá, takže jsem fakt měla fobie jako zpěv, jak kontaktovat lidi a začleňovat se do kolektivu. Vždycky jsem čekala, až si mě mezi sebe vezmou. Já jsem nikdy nebyla průbojná, takže to je asi jediný, co si tak pamatuju, že s tím jsem bojovala hodně.

(wen)



Diváci jedním slovem o Přeplněném prázdnu



Viliam Klimáček: Odvrácená strana Měsíce Trosky, Kraslice

Premiéra: 11. 1. 2025, režie: Bety Minářů

Lektor uvádí

Viliam Klimáček (narozen v roce 1958 v Trenčíně) je významný slovenský dramatik, básník, prozaik, režisér, scenárista a herec. Jeho prvotní směřování bylo ovšem veskrze nedivadelní. Absolvoval medicínu na Univerzitě Komenského v Bratislavě a devět let provozoval praxi chirurga a anesteziologa.

V roce 1985 v Bratislavě spoluzaložil divadlo GUnaGU, původně amatérský soubor, který se v roce 1992 profesionalizoval. Klimáček je dodnes uměleckým šéfem, dramaturgem, scenáristou, režisérem a hercem tohoto divadla. K dnešnímu dni má divadlo GUnaGu na repertoáru 18 inscenací, jejichž autorem a režisérem je sám Klimáček.

Jeho tvorba často zkoumá témata dětství, dospívání, lásky, erotiky, života a smrti, domova a světa. Čerpá také ze vzpomínek na vojenskou službu, život na internátě a na univerzitě, přičemž často využívá groteskní a absurdní prvky k zobrazení reality s hravým přístupem k životu. Je považován za jednoho z nejúspěšnějších a nejznámějších současných slovenských dramatiků. Někdy bývá označován jako "slovenský Čechov".

Jeho hry se hrají nejen na Slovensku, ale i v České republice, Rakousku, Francii, Itálii a Kanadě. Napsal přibližně šedesát her.

Psal i libreta pro muzikály, např. Mária Antoinetta, a scénáře pro televizní seriály.



Z inscenace Odvrácená strana Měsíce souboru Trosky, Kraslice

Kromě dramatické tvorby je Klimáček také uznávaným prozaikem a básníkem s několika vydanými romány, sbírkami povídek a básnickými sbírkami. Jeho tvorba pro děti a mládež zahrnuje knihu Noha k nohe.

Za svou tvorbu získal řadu ocenění, včetně několika Cen Alfréda Radoka za nejlepší původní českou a slovenskou hru a ceny Dráma za nejlepší slovenskou hru. V roce 2022 mu byla také udělena parlamentní cena za přínos.

Odvrácená strana Měsíce je černá komedie, která hraničí s absurdním dramatem. Klimáček ji napsal v roce 2014, patří tedy k jeho pozdější tvorbě. Hra se dotýká témat identity, odcizení, mezilidských vztahů, partnerské krize a samoty v moderním stylu života. S typickým klimáčekovským humorem a ironií zkoumá skryté stránky lidské existence a komplikovanost vztahů. Hra je charakteristická svou fragmentaritou, prolínáním reality a snu, černým humorem a absurdními situacemi i dialogy. Autor zde často využívá nadsázku a grotesknost k zobrazení vnitřních stavů postav a jejich vzájemného nepochopení.



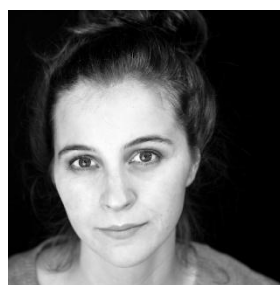
Z inscenace Odvrácená strana Měsíce souboru Trosky, Kraslice

Odvrácená strana Měsíce je pro divadelní soubory oblíbená díky své otevřenosti k interpretaci a hereckým příležitostem. Různé inscenace se mohou lišit v pojetí postav, scénografie a celkové atmosféry, ale základní témata a Klimáčekův osobitý styl zůstávají zachováni.

Hana Marvanová

Hana Marvanová

Režisérka, dramaturgyně



Absolventka magisterského oboru činoherní režie na JAMU. Studium zakončila absolventskou inscenací Gogolových Hráčů, která reprezentovala školu na mezinárodním festivalu Na ENCOUNTER 2017. Na festivalu Young for Young získala cenu studentské poroty. Od roku 2016 působila Hana Marvanová na osmnácti českých profesionálních, studentských a nezávislých scénách, kde se podílela na vzniku více než třiceti inscenací. Dlouhodobě se věnuje Young adult dramaturgii a adaptacím klasických děl. V roce 2021 nastoupila na částečný úvazek jako režisérka a dramaturgyně v Divadle rozmanitostí.



Gérald Sibleyras: Vítr ve větvích topolů NA TAHU, Červený Kostelec

Premiéra: 18. 5. 2024, režie: Rostislav Hejzman

Lektor uvádí

Gérald Sibleyras: Vítr ve větvích topolů aneb Hrdinové

Gérald Sibleyras je francouzský dramatik, který se narodil v Paříži v roce 1961. Do veřejného povědomí se dostal v roce 1996, kdy nastoupil jako sloupkař do rozhlasové stanice France Inter. Tam se seznámil s Jeanem Dellem, s nímž vytvořil úspěšnou autorskou dvojici.

Společně napsali např. Malou hru bez následků. První francouzské uvedení hříčky o tom, že o rozchodech se nežertuje, proměnila pět z osmi nominací na Cenu Moliere. V roce 2003 byl podle ní natočen film Nevinný žert. Momentálně je uváděna v Divadle na Jezerce pod názvem Takový žertík.

Nejčastěji uváděným titulem Sibleyrase a Della u nás je Půldruhé hodiny zpoždění z roku 2005. Inscenace ze Studia DVA, v níž manžele bilancující společný život, hráli Milan Lasica a Daniela Kolářová. Uváděla se dvojjazyčně, česko-slovensky, a byla natočena televizí ČT Art. K vidění byla i v Ostravě v režii Janusze Klimszy. Pod hlavičkou Divadla loutek v ní v roce 2013 účinkovali Ivan Feller a Lenka Sedláčková. Amatéři ji hráli několikrát, např. Vratislav Mikan s Kristýnou Kohoutovou v režii Vrátí Mikana ml. (2012) a libičtí manželé Vondruškovi v režii Milana Schejbala (2013).



Z inscenace Ve větvích topolů souboru NA TAHU, Červený Kostelec

Další slavnou hrou je Ať žije Bouchon! Hra o malém městečku, které se starosta snaží zachránit tím, že ždímá dotace na nesmyslné projekty z Evropské unie, měla českou premiéru v Příbrami. Několikrát ji hrály amatérské soubory, viděli jsme ji např. v podání Divadla Brod z Uherského Brodu v režii Romana Švehlíka (2012) nebo ve Volyni v podání místního divadelního studia VODVAS pod názvem Ať žijou Hoštice! v režii Jaroslava Kubeše (2018).

S novým autorským partnerem Patrickem Haudecoerem napsal Sibleyras v roce 2016 komedii Pozor, natáčíme! Tu právě zkoušejí kamarádi z Klášterce nad Ohří, premiéru mají příští týden. A v roce 2021

pánové napsali špionážní komedii z prostředí východního Německa Berlín, Berlín. Hra získala opět Cenu Moliere a je uváděna v Divadle bez zábradlí.

Poslední hra známá u nás je Nápis. Autorem překladu je chebský umělecký šéf Zdeněk Bartoš, ten ji v Chebu v roce 2023 zároveň i režíroval. Týden po nastěhování manželů Leroyových vyryl neznámý pachatel na stěnu výtahu nápis Leroy = debil. Leroy je z toho nepřítel a požádá sousedy, aby objevili pachatele tohoto činu. Bude to pro něj příležitost zjistit, že jsou možná horší, než se zdají být, i když pravděpodobně spíš hloupí než vysloveně zlí...



Z inscenace Ve větvích topolů souboru NA TAHU, Červený Kostelec

Sibleyras adaptoval pro francouzské jeviště také Hitchcockových 39 stupňů a Keyesovy Růže pro Algernon, a je podepsán pod muzikálem Popelka.

Hrou, kterou uvidíme v podání DS NA TAHU Červený Kostelec v režii Rostislava Hejzmana, Sibleyras prorazil ve Velké Británii. Komedie Vítr ve větvích topolů, kterou Tom Stoppard přeložil do angličtiny pod názvem Heroes (Hrdinové), získala Cenu Laurence Oliviera za nejlepší komedii roku 2003. V témže roce byla poprvé uvedena i ve Francii, v divadle Théâtre Montparnasse. U nás se hrála poprvé v Divadle v Rytířské, pak v divadle Kalich v podání trojlístku Petr Kostka, Jaroslav Satoranský a Miroslav Vladyka. Je to laskavá konverzační tragikomedie, která by se dala shrnout do čtyř slov – „stáří není pro zbabělce“. Příběh tří veteránů první světové války, kteří se denně setkávají na terase domova důchodců a touží vydat se k topolům na obzoru, už byla v červenokostelecké verzi s Janem Brožem, Pavlem Labíkem a Pavlem Zuzkem uvedena v předvečer Jiráskova Hronova. Soutěžně se zúčastnila letošní krajské přehlídky v Červeném Kostelci.

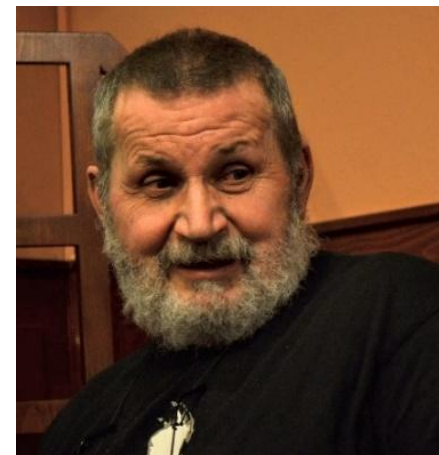
Pavel Hurych

Pavel Hurych

Režisér, scénograf, organizátor, ale hlavně technický mág, pedagog, lektor seminářů a autor skript na téma světlo a zvuk v inscenaci.

Spoluzakladatel *Amatérské divadelní asociace*. Technicky zajišťuje inscenace *Rádobydivadla Klapý*. Jako host úzce spolupracuje s režisérem Jaroslavem Kodešem na inscenacích dalších souborů (např. OS ŽUMPA Nučice – Pavel Kohout: Sex). Také se stará o technické zázemí na regionálních i celostátních přehlídkách včetně Jiráskova Hronova. Inicioval web *divadlo-technika.cz*, na němž se

shromažďují informace o vybavenosti hracích prostorů v celé republice. Je ochotným a nezištným poradcem provozatelům a organizátorům, kteří chtějí technicky vylepšit jakýkoli divadelní prostor, od klubu po kulturní dům. Od roku 2017 je ředitelem *Režijní školy Amatérské divadelní asociace*.



Klára Hávová: Hory, nebo Lori Li-Di, Litoměřice

Premiéra: 14. 9. 2024, režie: Klára Hávová, Eliška Vytrhlíková

Lektor uvádí

Text inscenace *Hory, nebo Lori* litoměřického souboru Li-Di nadepsala autorka a spolurežisérka Klára Hávová sebeironicky jako "pokus o divadelní hru, případně béčkové literární porno pro nenáročné diváky...". Měl jsem příležitost vidět přehlídkovou reprízu na letošní Děčínské bráně, a pro mě jde o svým způsobem životopisnou komedii sestavenou ze známých i méně známých faktů života Karla Hynka Máchy, která mě ovšem velmi mile překvapila.



Z inscenace *Hory, nebo Lori* souboru Li-Di, Litoměřice

Od Li-Di jsem ostatně viděl i jiná představení. Například inscenaci *Modrovous - naděje žen*, v níž autorka Dea Loher popsala konání sériového vraha Modrovouse. I toto představení se vyznačovalo velmi neotřelou divadelností, a například taneční a herecké kreace sedmnáctileté Elišky Švecové byly doslova samostatným uměleckým zážitkem.

Zmiňuji se o tom proto, že inscenaci *Hory, nebo Lori* vytvořila „nejmladší sekce“ souboru, a rovněž režisérky Eliška Vytrhlíková a Klára Hávová patří do téže věkové kategorie. Možná i proto si zvolily až téměř výchovně-dramatický způsob vyprávění. A hlavně - litoměřičtí přinášejí na jeviště obdivuhodnou přirozenost, jež vyniká v propracované kolektivní souhře celého ansámblu.

V Litoměřicích se vytvořila mladá, ale divadelně inspirativní parta kamarádů a kamarádek, kteří umějí hledat a nacházet neotřelé pohledy na literární i historické osobnosti. Přesto jsou sami schopni položit si stěžejní sebezpytující otázku: "Kdo jsme, abychom hodnotili?"

Tahle pokora a svým způsobem i sebeironie mě potěšila o to více, že celkový tvar představení se ve výsledku přece jen vyznačuje jistou didaktičností, a jsem opravdu zvědavý, jestli se souboru podařilo některé pasáže "zdivadelnit" tak, jak jsme o nich s mladými inscenátory na Děčínské bráně letos diskutovali.

Petr Svoboda

Petr Svoboda

Herec, dabér, moderátor, režisér a producent

Po téměř desetiletém angažmá v činohře Národního divadla v Praze založil agenturu *Erasmus*, v níž režíroval a produkoval vzdělávací a dokumentární filmy. Později se studio zaměřilo i na dabingovou produkci (např. *M.A.S.H.*, *Beverly Hills*, *Melrose Place*, *Dynastie*, a také *KMOTR I-III*, v nichž Petr Svoboda namluvil roli Michaela Corleoneho v podání Al Pacina). Jako herec je asi nejznámější v pohádkových rolích (např. *Princ a Večernice* - Slunečník). Působil rovněž jako moderátor televizních soutěží (*Riskuj*, *Hodina pravdy*).

Desítky let se účastní jako porotce nejrůznějších amatérských soutěží a festivalů (Pohárek SČDO, KDP Vysoké nad Jizerou, Děčínská brána, KDD Sadská, Lomnice nad Popelkou, Bez zbytečných řečí).





Martin McDonagh: Osiřelý západ Divadlo Akorát, Praha

Premiéra: 16. 10. 2024, režie: Markéta Lukášková

Lektor uvádí

Otec Welsch: „Vsadil jsem na vás úplně všechno. Vím zcela jistě, že někde tam láska je, jde jen o to, abyste ustoupili a poohlédli se po ní. Vsadil bych vlastní duši, že tam je. A dobře vím, jaká přesila stojí proti mně. Kurz bude v současné chvíli tak ... 64 000 ku jedné, ale pořád ještě si na vás vsadím, navzdory všemu, navzdory vašemu vraždění, navzdory chaosu ve vás, navzdory lakotě, ze které by vypadaly vlasy i nenapravitelným recidivistům, přesto mám ve vás víru. Mám ve vás víru, hoši...” (Úryvek ze hry Osiřelý západ)

Proč otevírám svou upoutávku na Osiřelý západ Divadla Akorát zrovna touto citací? Protože mi připadá vzhledem k současné celospolečenské světové globální situaci až bezprecedentně a zoufale příznačná.

Zoufalá jako samotný příběh dvou bezcitných a malicherných bratrů Valena a Colemanu Connorových, odehrávající se na zapadlém irském venkově. Příběh dojemný i drsný, chvílemi až velmi krutý, útočící s nebývalou intenzitou. Martin McDonagh zde bez špetky empatie rozehrává svoji jedinečnou "drsnou komedii", naplněnou autorovým černočerným a odzbrojujícím humorem. Autor, který se nezastaví se před ničím a nešetří nikoho. V jeho postavách nehledejte dobro. Proč? Protože v nich není! Brilantní dialogy a groteskní nadsázka zobrazují svět nefungujících vztahů i pochybných mravních hodnot. Martin McDonagh zde zhmotňuje svoji komedii naplněnou drsným, ale tak trefným humorem. A tím vytváří svět, který vás nemůže nechat chladným. Nebo by alespoň neměl.



Z inscenace osiřelý západ Divadla Akorát, Praha

Osiřelý západ je jednou z nejznámějších divadelních her anglicky píšícího dramatika Martina McDonagha. Jeho nejúspěšnější hrou dodnes zůstává prvotina Kráska z Leenane, za kterou mj. obdržel Cenu londýnských kritiků pro nejslibnějšího autora. Kráska z Leenane (1996) je součástí tzv. Connemarské trilogie, do které patří ještě Lebka z Connemary (1997) a právě Osiřelý západ (1997). Dramatikovo dílo pokračuje tzv. Aranskou

trilogií, sestávající z her Mrzák inishmaanský (1996), Poručík z Inishmooru (2001) a Smrtky z Inisheeru.

Další hrou byl pak například Pan Polštář (The Pillowman). A samozřejmě i texty následující. Velmi úspěšná jsou i jeho vlastní filmová zpracování her a scénářů.

Již po napsání Poručíka z Inishmooru (2001) vznikly překlady jeho her do mnoha jazyků a McDonagh se rázem stal jedním z nejúspěšnějších dramatiků na světě. V té době mu bylo sotva třicet let.

Hry Martina McDonagha se vyznačují scénami explicitního násilí, vulgarismy a černým humorem, který má místy nádech grotesky. Nic z toho však není autorem používáno samoučelně. Jeho situace jsou dokonale napsané a charaktery jeho postav jsou do nejmenšího detailu propracované a zachycené v brilantních dialogích. McDonaghova tvorba bývá právem přiřazována k žánru britského divadla "in yer face".



Z inscenace Osiřelý západ Divadla Akorát, Praha

Práci Divadla Akorát jsem měl možnost několikrát poznat, a tak se těším, jak si poradí s Osiřelým západem. Nutno ještě podotknout, že v české inscenační tradici zde máme již ikonickou, a jen těžko překonatelnou inscenaci z pražského Činoherního klubu s Jaromírem Dulavou, Markem Taclíkem (shodou okolností mým spolužákem z ročníku) a Ondřejem Sokolem.

Divadlo Akorát však má již s tímto autorem inscenační zkušenost, a mohu říci (viděl jsem), že nikoliv ve výsledku špatnou. Nezbyvá tedy než se těšit na jejich představení. Zlomte vaz!

Jaromír Hruška

MgA. Jaromír Hruška

Režisér

Absolvent DAMU v Praze, oboru režie činoherního divadla. Absolvent kurzů o práci K. S. Stanislavského, M. Čechova i představitelů tzv. ruské divadelní avantgardy, konaných v Moskvě. Jeho studentská režijní práce (inscenace Shakespearova *Mnoho povyku pro nic*) byla prezentována na *Festivalu divadelních škol německy mluvících zemí* v Mnichově. Režíroval 25 celovečerních inscenací autorů světové i české dramatické literatury.



Úpravy dramatických i nedramatických textů si ke svým inscenacím většinou provádí sám. Je autorem série scénářů

historických her o nejmocnějším renesančním rodu Rožmberků v rámci prestižního evropského festivalu *Slavnosti pětileté růže*. Dále je autorem i režisérem úspěšných nových původních českých komedií ze současnosti *Hotel Blackout*, *Návrat do Hotelu Blackout*, *Love..., sorry!* a *Sorry..., baby!*. V Písku s partou Divadla Pod čarou vytvořil novou inscenaci *Písecký orloj*. Dále pracuje se souborem ČK Scéna v Českém Krumlově na inscenaci *Dům za zlata* na motivy ze života Jacka Londona. Jako režisér a pedagog působil mj. na státní Pražské konzervatoři. Jako asistent režie pracoval na několika inscenacích významného ruského režiséra Sergeje Fedotova. Stále působí jako dramaturg a zástupce ředitele Městského divadla v Českém Krumlově a dramaturg a produkční Dusíkova divadla v Čáslavi. Jako lektor se účastní řady krajských i celostátních přehlídek a divadelních festivalů. V současnosti působí jako jeden z týmu lektorů v nově začínajícím čtyřletém běhu Kurzů praktické režie.

Reportáž o festivalu v České televizi

Přibližně hodinu před zahájením festivalu – během příprav představení *Kočka* na rozpálené plechové střeše – navštívili Divadélko JoNáš reportéři České televize. Krátká anonce na festival byla odvysílána v pátečních [Událostech v regionech](#). Redaktor krátce vyzpovídal Karla Štastného a Roberta Kunesche.

Jak se o festivalu dozvěděli? Inu, náš pan fotograf již před festivalem přemýšlel, jak pomoci s propagací festivalu, zda oslovit někoho ze svých známých v ČT, ale nějak k tomu nedošlo. A pak takhle v pátek ráno, když vedl dcerku do školky, potkal jednoho z oněch známých, zmínil se ... a oni bez zbytečných řečí přijeli. Zkrátka, když něco hodně chceš, tak se to stane.



Jak je vidět, někteří členové festivalového týmu byli při představě, že budou v telce, naprosto u vytržení.

(seg)

Z redakce

I během Besedy v kruhu redakce pilně pracuje...



... i když to tak možná chvílemi nevypadá...



Dnešním dnem se v redakci vystřídají fotografové.

Šárka Kunešová, fotografa



Pracuji v IT firmě na pozici office manažer. Fotografování zrcadlovkou a bezzrcadlovkou se věnuji 10 let. Studovala jsem foto na ZČU na Fakultě designu a umění. Ve volném čase se zaměřuji hlavně na focení koncertů a cestovatelskou fotografii. Vážím si možnosti být součástí Divadelního festivalu, za což moc děkuji Robertu Kuneschovi.

Líbí se Vám na festivalu? Chcete jej finančně podpořit?

Můžete přispět do naší transparentní kasičky na pokladně ve foyer Divadélka JoNáš nebo na účet Rageneuveau 1028832364/5500

Předem děkujeme, moc si Vaší podpory vážíme.



Zpravodaj Raguenoviny festivalu Bez zbytečných řečí – Český FEMAD

Redakce: Michaela Seghmanová (seg), Vendula Melíšková (wen), Petra Richter Kohutová (Rich), Jiří Poš (PS)

Fotografie z festivalového dění: Dušan Bělohradský a Šárka Kunešová

Program přehlídky

Pátek 16. května 2025

16:00 – 17:30	Tyjátr, Horaždovice Tennessee Williams: Kočka na rozpálené plechové střeše (od 18 let)
20:00 – 20:50	Beseda v kruhu (Kočka na rozpálené plechové střeše)
21:00 – 22:10	MonAmour, Mnich Monika Nováková, Bety Minářů: Přeplněné prázdnno (od 15 let)
23:00 – 23:50	Beseda v kruhu (Dospělé dítě)

Sobota 17. května 2025

10:00 – 11:30	Trosky, Kraslice Viliam Klimáček: Odvrácená strana Měsíce (od 13 let)
10:00 – 11:30	Beseda v kruhu (Odvrácená strana Měsíce)
14:00 – 15:30	NA TAHU, Červený Kostelec Gérald Sibleyras: Vítr ve větvích topolů (bez omezení věku)
16:00 – 16:50	Beseda v kruhu (Vítr ve větvích topolů)
17:00 – 18:15	Li-Di, Litoměřice Klára Hárová: Hory, nebo Lori (od 12 do 150 let)
19:30 – 20:20	Beseda v kruhu (Hory, nebo Lori)
20:45 – 22:30	Divadlo Akorát Praha Martin McDonagh: Osířelý západ (od 15 let)
23:00 – 23:50	Beseda v kruhu (Osířelý západ)

Neděle 18. května 2025

10:00 – 11:30	SUMUS, Praha Věra Mašková: Utíkej, smrtko, utíkej! (bez omezení věku)
13:00 – 13:50	Beseda v kruhu (Utíkej, smrtko, utíkej!)
14:00 – 15:20	Ragueneau, Plzeň Fabrice Roger-Lacan: Ani spolu, ani bez sebe (od 10 let)
15:30 – 16:00	Vyhlášení výsledků

Představení se konají v Divadélku Jonáš, v budově Městanské besedy, Kopeckého sady 13, Plzeň.

Besedy v kruhu se konají v zasedací místnosti tamtéž.